

PRÁVNÍ RIZIKA PŘI PODNIKÁNÍ

E-BOOK

OBSAH

1. Právní formy podnikání a rizika s nimi spojená
2. Legislativní požadavky a rizika s nimi spojená
3. Právo průmyslového vlastnictví
4. Rizika porušení povinností člena voleného orgánu
5. Rizika v oblasti soutěžního práva
6. Rizika spojená se zaměstnanci a zákoníkem práce
7. Rizika spojená s obchodováním samotným
8. Způsoby eliminace rizika

PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ A MOŽNÁ RIZIKA

Když začínáte podnikat, musíte se rozhodnout, jakou formu podnikání zvolit. Každá s sebou nese určité výhody a nevýhody. Lze podnikat jako fyzická osoba, což je administrativně méně náročné, ale více rizikové, nebo prostřednictvím obchodní společnosti.

1. Podnikání jako fyzická osoba

Je to bezesporu ta nejjednodušší a nejrychlejší forma, a to zejména díky minimální regulaci státem. Vše co pro začátek svého podnikání potřebujete, je živnostenské oprávnění. Největším rizikem je to, že pokud podnikáte jako fyzická osoba, plně odpovídáte za své podnikání, a proto neomezeně ručíte za své dluhy veškerým svým majetkem. Pokud bude podnikání neúspěšné, hrozí, že přijdete o všechno. Před takovým scénářem se můžete ochránit například zúžením společného jmění manželů. I před tím se však lze ochránit a riziko snížit.

I oblast financování podnikání fyzické osoby má svá specifika. Provozní kapitál nemusí být nikterak vysoký, ale přesto může být problém zajistit financování podnikání. Jako živnostník budete mít zřejmě malou vyjednávací sílu v obchodních vztazích, a proto například získání úvěru u banky pro vás může být značně obtížné.

PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ A MOŽNÁ RIZIKA

2. Podnikání jako obchodní společnost

Obecně se rozlišují čtyři základní typy obchodních společností. Jedná se o veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným a akciovou společnost. Každá má svá specifika a své výhody i nevýhody. Každá obchodní společnost odpovídá za své dluhy, pro podnikatele představuje riziko míra ručení za ně.

Veřejná obchodní společnost

Jedná se o osobní společnost, kterou můžou založit minimálně dvě osoby, které se účastní na jejím podnikání nebo správě majetku společnosti a při tom ručí za všechny dluhy společně a nerozdílně (tj. solidárně). Výhodou jsou minimální nároky na počáteční kapitál. Pokud dá jeden ze společníků výpověď ze společnosti, dojde k jejímu zrušení.

Komanditní společnost

Komanditní společnost společně zakládají komplementáři a komanditisté společenskou smlouvou. Komanditisté mají vkladovou povinnost, a proto ručí za dluhy společnosti do výše nesplaceného vkladu společně a nerozdílně. Komplementáři ručí za dluhy společnosti celým svým majetkem.

PRÁVNÍ FORMY PODNIKÁNÍ A MOŽNÁ RIZIKA

Pokud bude firma (tedy jméno, pod kterým je společnost zapsána do veřejného rejstříku) obsahovat jméno komanditisty, bude za dluhy ručit rovněž celým svým majetkem. Vzhledem k tomu, že komandisté a komplementáři mají rozdílná rizika, může docházet ke vzniku rozporů mezi těmito osobami.

Společnost s ručením omezeným

S kapitálovými společnostmi je spojeno menší riziko, protože společníci ručí za dluhy společnosti pouze do výše svých nesplacených vkladů. Dnešní právní úprava však umožňuje toto riziko velmi minimalizovat.

Akciová společnost

Akciovou společnost lze založit s minimálním základním kapitálem 2 mil. Kč. Výhodou pro společníky je to, že v žádném případě neručí za dluhy akciové společnosti. Osobní riziko podnikatele zde tedy není žádné. Díky vysokému základnímu kapitálu a pevné organizační struktuře bývá a.s. považována za dobrého obchodního partnera pro svoji stabilitu a solidnost.

LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY A MOŽNÁ RIZIKA

Jestliže začínáte s vlastním podnikáním, musíte mít připravený podnikatelský záměr, tedy musíte mít rozmyšleno, v čem bude podnikání spočívat, kde a co budete vyrábět, jak budete podnikání financovat a další související věci. Nezapomeňte ani na regulace a jiné požadavky vyplývající z právních předpisů. Rizika v této oblasti je třeba preventivně identifikovat a ošetřit ještě před realizací samotného projektu. To je právě to, na co začínající podnikatelé často zapomínají. Přitom nedodržení právních náležitostí se může nakonec značně prodražit.

1. Technická homologace

Pokud budete něco vyrábět, musí být váš produkt v souladu s technickými, bezpečnostními a jinými právními normami. Tato právní úprava je často harmonizovaná předpisy Evropské unie, často velmi široce a komplexně. Výhodou je pak to, že váš produkt bude homologovaný pro celé území Evropské unie.

2. Celní předpisy

Pokud chcete vyvážet zboží za hranice EU, je potřeba si mimo jiného ohlídat i celní předpisy. Budete se muset zaregistrovat na celním úřadu a projít celním řízením. Zcela bez pravidel však není ani pohyb zboží na vnitřním trhu EU. V určitém případě totiž může vzniknout povinnost statisticky vykázat objem vývozu a dovozu v systému Intrastat.

LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY A MOŽNÁ RIZIKA

3. Daňové předpisy

Důležitou oblastí, kterou je potřeba právně zajistit, jsou daňové předpisy. Nejde pouze o to, abyste řádně splnili svoji daňovou povinnost a neměli kvůli tomu problémy s finanční správou, ale také o správnou daňovou optimalizaci vašeho podnikání, díky které můžete na daních ušetřit. Pokud podnikáte jako fyzická osoba, můžete si při obvyklé živnosti základ daně snížit o 60 %. Na dani tedy odvede jako podnikatelé mnohem méně, než jako zaměstnanci.

DPH a ručení za odvod

V této oblasti je potřeba postupovat zvlášť opatrně, protože ze zákona ručíte v určitých případech za odvod DPH svého dodavatele. Stát se díky tomu snaží předcházet daňovým únikům. Vždy si svého dodavatele ověřte v registru plátců, jestli nenesete označení nespolehlivý plátce. Zároveň si při hrazení faktury dejte pozor, abyste peníze poslali pouze na účet dodavatele zveřejněný v registru plátců, jinak se na vás bude rovněž vztahovat ručení za odvod dodavatelova DPH. Dejte si pozor, abyste DPH zbytečně nezaplatili dvakrát.

"Dejte si pozor, abyste DPH zbytečně nezaplatili dvakrát."

LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY A MOŽNÁ RIZIKA

4. Sociální a zdravotní pojištění

Ať již své podnikání rozjždíte jako fyzická nebo právnická osoba, dejte si pozor, jaké povinnosti se na vás vztahují ohledně sociálního a zdravotního pojištění. Pokud máte zaměstnance, platí to dvojnásob, protože musíte odvádět zálohy jak za sebe, tak za ně.

Zdravotní pojištění platíte jako zaměstnavatel za každého svého zaměstnance zdravotní pojišťovně. Vypočte se tak, že z vyměřovacího základu, což je úhrn příjmů ze závislé činnosti, se zjistí 13,5 % a jednu třetinu z této částky se strhnete zaměstnanci ze mzdy. Zbýlých 9,5 % zaplatíte ze svého. U sociálního pojištění platí zaměstnavatel z vyměřovacího základu 25 %, na zaměstnance pak zbývá 6,5 %. Podání lze učinit online prostřednictvím Evidenčního listu důchodového pojištění.

LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY A MOŽNÁ RIZIKA

5. Datová schránka

Každé právnické osobě zapisované do obchodního rejstříku je automaticky zřízena datová schránka. Jedná se o elektronické úložiště, které je určené k doručování písemností od státních institucí a naopak jejich prostřednictvím lze činit podání vůči orgánům veřejné moci. Pokud si datovou schránku aktivujete, musíte ji pravidelně kontrolovat. Pokud si nebudete poštu vybírat, neznamena to, že vám nebude doručena. Uplatňuje se totiž zákonná fikce doručení a každá zasílaná zpráva je doručena desátým dnem od dodání do vaší datové schránky. Pokud si datovou schránku nekontrolujete, vystavujete se riziku, že zmeškáte nejrůznější lhůty a termíny, což může mít fatální následky.

6. Stavební předpisy

Když začínáte podnikat, jistě je skvělé, když si uděláte velký reklamní billboard, postavíte jej na pozemek vedle silnice a těšíte se, že vám přiláká zákazníky. Umístit billboard však není tak snadné. Kolem silnic se nachází ochranné pásmo a umístit do něj větší reklamní billboard podléhá povolení. Stejně tak pamatujte na stavební úřad i při provádění stavebních úprav vaší výroby nebo jiných staveb. Riziko, že se dopustíte správního deliktu, protože nebudete postupovat v souladu se stavebním zákonem, je vysoké.

LEGISLATIVNÍ POŽADAVKY A MOŽNÁ RIZIKA

7. Ochrana osobních údajů

Ochrana osobních údajů představuje soubor práv a povinností, kterými se musíte řídit při zpracovávání informací souvisejících se životem fyzických osob, tedy nejen identifikačními údaji. Zpracováním se rozumí zejména jejich shromažďování, ukládání na nosiče informací, předávání, zveřejňování apod. Každý správce osobních údajů musí plnit oznamovací povinnost při každém zpracování osobních údajů a to tak, že odešle registrační formulář Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ). Nejdůležitějšími informacemi, které musí takové oznámení obsahovat, jsou účel zpracování a popis způsobu zpracování.

Kamerový systém

Možná budete chtít svoji provozovnu nebo jiný objekt zabezpečit kamerovým systémem. Pravidla pro jeho provoz jsou však velmi přísná. Povinnost registrace u ÚOOÚ vznikne, pokud jsou nahrané záznamy ukládány za účelem identifikace osob. Jelikož se jedná o velmi citlivou oblast, může být kamerový systém provozován pouze za předem stanoveným účelem, například kvůli ochraně majetku, pokud tohoto účelu nelze dosáhnout jinak. Pořízený záznam pak může být použit pouze pro předem vymezený účel, tedy např. k identifikaci zlodějů. Je také velmi důležité zajistit ochranu pořízených záznamů, aby nedošlo k jejich zneužití. Také nesmíte zapomenout subjekt údajů vhodným způsobem upozornit o pořizování záznamu, např. cedulí.

PRÁVO PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

Jedná se o souhrn oprávnění, která se vztahují k jednotlivým předmětům průmyslového vlastnictví. Tyto předměty lze rozdělit podle toho, zdali vznikly tvůrčí činností (vynálezy, průmyslové vzory, topografie polovodičových výrobků, užité vzory) nebo ne (ochranné známky, označení původu, zeměpisná označení). Pokud někdo porušuje vaše práva průmyslového vlastnictví, lze se proti tomu účinně bránit pomocí řady soukromoprávních i veřejnoprávních institutů. Právní řád dokonce obsahuje speciální zákon zpracovávající evropskou směrnici, který upravuje a sjednocuje právní prostředky sloužící k vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

1. Registrujte ochrannou známku včas

Riziko vniká zejména, pokud budete otálet s registrací. Může se například stát, že pokud nemáte značku zaregistrovanou, může ji někdo cizí začít používat nebo napodobovat a parazitovat tak na vaší pověsti. Bez zaregistrované ochranné známky se však nebudete moci efektivně bránit.

Daleko horší situace může nastat, pokud se někdo dopustí zneužití informací a s registrací ochranné známky vás předběhne. Může to být například někdo „zevnitř“, kdo měl přístup k informacím a know-how.

PRÁVO PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ

2. Funguje to i opačně

Také při svém vlastním podnikání musíte dávat pozor, jestli je váš postup po právu a nedopouštíte se svým jednáním porušování práv duševního vlastnictví. Například při využívání licence je nutné si ohlídat rozsah oprávnění, který je v ní stanoven. Licence totiž může být omezená nebo neomezená. Také musíte být obezřetní, kdo všechno bude oprávnění z licence využívat. Tzv. podlicenci totiž může nabyvatel poskytnout třetí osobě, jen pokud si tak sjednal s poskytovatelem v licenční smlouvě. Licence také může být buď výhradní, nebo nevýhradní. Pokud máte od poskytovatele výhradní licenci, znamená to, že ji nemůže současně poskytnout někomu jinému a vám tím zajistí určitou exkluzivitu.

3. Ochrana

Pokud někdo porušuje vaše práva průmyslového vlastnictví, lze se proti tomu účinně bránit pomocí řady soukromoprávních i veřejnoprávních institutů. Právní řád dokonce obsahuje speciální zákon zpracovávající evropskou směrnici, který upravuje a sjednocuje právní prostředky sloužící k vymáhání práv z průmyslového vlastnictví.

RIZIKA PORUŠENÍ POVINNOSTÍ ČLENA VOLENÉHO ORGÁNU

Pokud člen statutárního orgánu nejedná s péčí řádného hospodáře a společnosti vznikne škoda, může po něm společnost požadovat náhradu. Dokonce kdyby v důsledku toho došlo k nemajetkové újmě, např. ke snížení dobré pověsti dané společnosti, může společnost požadovat i tuto náhradu. Lze tak učinit například prostřednictvím akcionářské žaloby nebo dohodou, kterou schválí nejvyšší orgán společnosti. Pokud člen škodu neuhradí a zhorší-li se tím postavení věřitelů, bude ručit za dluhy společnosti do výše neuhrazené škody.

Stejně tak bude za dluhy společnosti ručit v případě, kdy jí bude hrozit úpadek a člen statutárního orgánu neučiní potřebné kroky k jeho odvrácení. Pokud navíc bude insolvenční řízení zahájeno na návrh dlužníka, může insolvenční správce požadovat, aby člen statutárního orgánu vydal veškerý prospěch získaný od společnosti, zejména pak odměnu za výkon funkce, a to až za období předchozích dvou let.

Pokud člen statutárního orgánu poruší zákaz konkurenčního jednání, bude povinen vydat získaný prospěch. Společnost v takovém případě nemusí ani prokazovat újmu, stačí, že došlo ke konkurenčnímu jednání.

RIZIKA PORUŠENÍ POVINNOSTÍ ČLENA VOLENÉHO ORGÁNU

Pokud budete zvoleni do vedení společnosti, pamatujte na to, že existují pravidla a zásady, podle kterých musíte postupovat. Souhrnně lze všechny zahrnout pod pojem péče řádného hospodáře. Povinnost jednat s touto péčí klade na člena statutárního orgánu zvýšené nároky. Pokud si je tento člen vědom toho, že není schopen jednat s touto péčí a přesto funkci přijme, má se za to, že jedná nedbale.

Péče řádného hospodáře v sobě zahrnuje řadu dílčích povinností. Tou nejzákladnější je nezbytná loajalita. Ta spočívá v tom, že musíte činit všechna rozhodnutí ve prospěch společnosti, za kterou jednáte a to i přesto, že jako soukromá osoba byste z jednání mohli získat velký prospěch pro sebe samého. Pokud při vašem jednání hrozí střet zájmů, musíte o něm informovat příslušný orgán. Spolu s povinností loajality souvisí zákaz konkurenčního jednání. Pokud se vám naskytne možnost využít skvělou obchodní příležitost, musíte ji zužítkovat pro společnost, nikoliv pro sebe samého.

Dalšími náležitostmi péče řádného hospodáře jsou mimo jiné povinnosti jednat informovaně a s potřebnými znalostmi. To znamená, že si ke každému rozhodnutí musíte opatřit co nejvíce relevantních informací a na jejich základě učinit rozhodnutí. Stejně tak pokud usoudíte, že musíte učinit rozhodnutí týkající se určité odborné oblasti, ve které nemáte potřebný rozsah znalostí, vyžaduje péče řádného hospodáře, abyste se poradili s odborníkem, ať už zaměstnancem společnosti, nebo externím, např. advokátem.

RIZIKA V OBLASTI SOUTĚŽNÍHO PRÁVA

Když se snažíte vybudovat své podnikání, může se vaše úsilí někdo snažit zhatit svým neetickým podnikáním. Takové jednání může naplňovat znaky nedovolené konkurence, která má dvě základní podoby – omezování hospodářské soutěže a nekalou soutěž.

Hospodářská soutěž bývá omezována zejména dohodami soutěžitelů, zneužitím dominantního postavení soutěžitelů nebo jejich spojováním. Tímto jednáním se zpravidla snaží jinému subjektu vstoupit na trh nebo dosáhnout toho, aby trh opustil. Zneužití dominantního postavení znamená, že podnikatel je díky svému silnému postavení ve značné míře nezávislý na jiných subjektech trhu a může si díky tomu například vynutit nepřiměřené podmínky nebo nabízet své zboží či služby za nepřiměřeně nízkou cenu.

Nekalosoutěžní je zase takové jednání, ke kterému dochází v průběhu hospodářské soutěže, je v rozporu s dobrými mravy a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům. Podnikající subjekty se nekalé soutěže dopouští zpravidla prostřednictvím reklamy, klamavé nebo srovnávací. Klamavá reklama je taková reklama, prostřednictvím které se podnikatel snaží zvýšit svůj odbyt věcí nebo poskytování služeb a je způsobilá klamat osoby, a to především prostřednictvím údajů o povaze, provedení, složení a ceně. Ve srovnávací reklamě je přímo nebo nepřímo označen jiný soutěžitel nebo jeho zboží či služby. Další způsoby nekalé soutěže jsou také klamavé označení zboží nebo služby. Takové označení je způsobilé vyvolat mylnou domněnku, že zboží nebo služba pocházejí z určité oblasti nebo od určitého výrobce. S tím úzce souvisí nekalosoutěžní jednání způsobem vyvolání nebezpečí záměny a parazitování na pověsti.

RIZIKA V OBLASTI SOUTĚŽNÍHO PRÁVA

Specifickým typem nekalé soutěže je i dotěrné obtěžování. Jedná se o sdělování údajů o zboží či službách s využitím telefonu nebo emailu a to i přesto, že si to příjemce těchto sdělení zjevně nepřeje. Také je to takové sdělování reklamy, při kterém jsou zastřeny informace, podle kterých lze zjistit podnikatele. Aby nedošlo k naplnění znaků tohoto jednání, je důležité umožnit příjemci reklamy přikázat její ukončení a to bez nákladů.

Podnikatelé se často snaží použít slogan, logo nebo název a nějak jej modifikovat a použít ve vlastní kampani. Hranice, kdy takové jednání naplní znaky klamavé reklamy, klamavého označení zboží nebo parazitování na pověsti je velmi úzká.

Chraňte se před tím, že se někdo dopustí nekalosoutěžního jednání na vašem podnikání včasným uplatněním svých práv. Zároveň se za každou cenu vyvarujte toho, že své zboží či služby budete propagovat pomocí kritiky konkurence, která by byla za hranicí dobrých mravů.

"Chraňte se před tím, že se někdo dopustí nekalosoutěžního jednání na vašem podnikání včasným uplatněním svých práv."

RIZIKA SPOJENÁ SE ZAMĚSTNANCI A ZÁKONÍKEM PRÁCE

Jestliže jako podnikatel zaměstnáváte zaměstnance, nepodceňujte zákoník práce. Právní úprava v této oblasti je zaměřená především na ochranu zaměstnanců a zajištění jejich práv, která musíte respektovat a dodržovat. Zároveň je s tím spojena řada povinností, které musíte plnit.

1. Ochrana zaměstnance

Při právním jednání se zaměstnancem vždy respektujte zákoník práce. Dodržujte náležitosti týkající se pracovní smlouvy, pracovní doby, odměňování apod. Pokud budete své zaměstnance na jejich právech krátit, může se stát, že se rozhodnou bránit tím, že podá podnět k provedení kontroly na inspektorát práce. Inspektorát práce má možnost provést u vás kontrolu dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů a také udělit pokutu.

2. Rozvázání pracovního poměru

Jsou pouze určité situace, kdy můžete svého zaměstnance propustit. Musí pro to být vždy přesně stanovený důvod. Zároveň zákoník práce obsahuje výčet situací, kdy není možné zaměstnanci dát výpověď. Propustit zaměstnance tak pro vás může být často velmi složité. Riziko je spojeno zejména s tím, že se zaměstnanec bude domnívat, že výpověď mu byla dána neoprávněně a je tedy neplatná. V takovém případě vám totiž může zaměstnanec písemně oznámit, že trvá na tom, abyste jej dále zaměstnával, a současně mu náleží náhrada mzdy.

RIZIKA SPOJENÁ SE ZAMĚSTNANCI A ZÁKONÍKEM PRÁCE

Kdyby problém následně přerostl v soudní spor, který může trvat i roky, bude zaměstnanci v případě, že mu dá soud za opravdu, náležet náhrada mzdy za celé toto období.

3. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Jako zaměstnavatel jste povinni zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci (BOZP). Přitom musíte brát ohled na rizika možného ohrožení života a zdraví zaměstnanců. Základní povinností je zajistit vytvoření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí a prevence rizik. S prevencí souvisí i konání pravidelných školení zaměstnanců. Nepodceňujte tuto oblast. S BOZP je spojena řada povinností a pokuty za jejich nedodržení mohou být dokonce v řádu milionů korun. Na druhou stranu při zodpovědném přístupu k problematice BOZP se můžete zcela nebo zčásti vyvinit z odpovědnosti za pracovní úraz zaměstnance, pokud prokážete, že byl řádně proškolen.

"S BOZP je spojena řada povinností a pokuty za jejich nedodržení mohou být dokonce v řádu milionů korun."

RIZIKA SPOJENÁ SE ZAMĚSTNANCI A ZÁKONÍKEM PRÁCE

4. Konkurenční doložka

Konkurenční doložka se používá k ochraně podnikatele a jeho podnikání před zaměstnancem pro případ skončení pracovního poměru. Riziko pro vás spočívá v tom, že odcházející zaměstnanec samozřejmě nabyl při působení ve vaší společnosti určité specifické znalosti (know-how) a mohl by jich využít v následujícím zaměstnání nebo při svém vlastním podnikání.

Konkurenční doložka představuje smluvní ujednání, které spočívá v tom, že se zaměstnanec zaváže, že se po určitou dobu po skončení zaměstnání zdrží výkonu výdělečné činnosti, která by byla shodná s předmětem činnosti zaměstnavatele nebo která by měla vůči němu soutěžní povahu. Lze ji sjednat nejdéle na období jednoho roku, pokud je možné od zaměstnance spravedlivě požadovat s ohledem na povahu informací a znalostí, jejichž použití by vám mohlo závažným způsobem ztížit činnost. Za to však musíte zaměstnanci poskytovat peněžité vyrovnání v minimální výši jedné poloviny průměrného měsíčního výdělku. V konkurenční doložce si také sjednáte smluvní pokutu, kterou by zaměstnanec zaplatil, kdyby začal takovou činnost vydělávat. Zaplacením smluvní pokuty závazek z konkurenční doložky zanikne.

RIZIKA SPOJENÁ SE SAMOTNÝM OBCHODOVÁNÍM

1. Specifické postavení podnikatele

Jestliže podnikáte, zákonodárce vás automaticky považuje za profesionála a očekává od vás patřičnou úroveň znalostí, zkušeností a vyšší míru pečlivosti než u nepodnikajících osob. Když vystupujete jako podnikatel, dáváte tím najevo, že jste ve své oblasti podnikání schopni jednat se znalostí a pečlivostí typickou pro danou oblast podnikání. Jestliže budete jednat bez vynaložení této odborné péče, bude to vždy k vaší tíži.

S tímto postavením souvisí zpřísnění požadavků kladených na podnikatele. Na podnikatele dopadá například informační povinnosti. Ta se projeví tak, že jako podnikatel máte povinnost uveřejňovat v obchodním rejstříku určité informace a ukládat do Sbírký listin dokumenty, jako jsou výroční zpráva, účetní závěrka nebo výkaz zisku a ztrát. Určité podnikatelské subjekty (akciové společnosti a družstva) mají zákonnou povinnost zřídit internetové stránky.

RIZIKA SPOJENÁ SE SAMOTNÝM OBCHODOVÁNÍM

Jako podnikatelům je vám také odepřeno dovolání se některých ochranných zákonných ustanovení, jako například lichvy nebo neúměrného zkrácení. Dále se na vás vztahuje dlužnická solidarita. Tedy pokud jste k určitému plnění zavázání společně s jinými podnikateli, platí, že jste zavázáni společně a nerozdílně, tedy že jste povinni plnit jeden za všechny a všichni za jednoho.

Na podnikatele se vztahují i určité speciální případy způsobení škody a její náhrady. Pokud provozujete závod, měli byste se vyvarovat škodě způsobené povozní činností a škodě způsobené provozem zvláště nebezpečným. Liberovat se z této odpovědnosti je totiž poměrně složité. Pokud provozujete restauraci nebo ubytovací zařízení, bude pro vás riziko představovat odpovědnost za škodu na odložené věci a na vnesené věci. Tradiční prohlášení „za odložené věci neručíme“ zde nemá žádný účinek. V neposlední řadě bude vaším postrachem, pokud provozujete poradenskou činnost, odpovědnost za škodu způsobenou radou nebo informací poskytnutou za odměnu. Specifických případů odpovědnosti za škodu existuje však mnohem víc.

RIZIKA SPOJENÁ SE SAMOTNÝM OBCHODOVÁNÍM

2. Jednání se spotřebitelem

Spotřebitel je ten, kdo s vámi jako s podnikatelem bude uzavírat smlouvu mimo rámec své podnikatelské činnosti. Předpokládá se, že mezi spotřebitelem a vámi panuje hospodářská nerovnost, protože spotřebitel trpí informačním deficitem, a proto je pro něj obtížnější učinit o pořízení produktu plně informované rozhodnutí. Vůči spotřebiteli tedy máte předsmělní informační povinnost a musíte mu sdělit předepsané informace – o sobě jako podnikateli, vlastnostech produktu, ceně, způsobu platby apod. Podané informace musí být závazné a podané prostřednictvím jasné a srozumitelné komunikace, učiněné v jazyce uzavírané smlouvy. Pokud si ve smlouvě ujednáte něco, co je v rozporu s ustanovením určeným k ochraně spotřebitele, bude takové ujednání nicotné. Při porušování spotřebitelského práva vám může Česká obchodní inspekce uložit pokutu.

3. Neplnění závazků podnikatelem řádně a včas

Jestliže nejste schopni plnit svoje dluhy řádně a včas, dostáváte se do prodlení. V této situaci po vás může být věřitelem vymáháno splnění dluhu nebo může dojít k odstoupení od smlouvy z jeho strany.

RIZIKA SPOJENÁ SE SAMOTNÝM OBCHODOVÁNÍM

Odstoupením od smlouvy se závazek zruší od jeho počátku, povinnost plnit tedy po odstoupení zaniká. Navíc pokud se jedná o peněžité plnění, může po vás věřitel požadovat zaplacení úroků z prodlení, popřípadě smluvní pokuty, jestliže byla smluvními stranami ujednána.

Pokud dojde k prodlení z vaší strany, vznikne vám odpovědnost za škodu a povinnost k náhradě škody. Jelikož se při prodlení jedná o porušení smluvní povinnosti, ponesete za toto porušení objektivní odpovědnost, což znamená, že se nebude zkoumat, jestli k porušení došlo vaším zaviněním nebo ne. Odpovědnosti se můžete zprostit tedy jen v případě, když prokážete, že i kdybyste vyvinuly veškeré úsilí, které po vás lze vyžadovat, škodlivý účinek by nastal stejně.

Úpadek podnikatele

Pokud se dostanete do úpadku, znamená to, že máte více než jednoho věřitele a peněžité závazky vůči nim po dobu delší než 30 dní po splatnosti a tyto závazky nejste schopni plnit. V takovém případě máte povinnost podat na sebe insolvenční návrh ke krajskému soudu. Stejně tak je oprávněn podat na vás insolvenční návrh kterýkoliv váš věřitel. Soud následně rozhodne o tom, zdali jste v úpadku nebo jestli vám úpadek pouze hrozí a současně rozhodně o způsobu řešení úpadku.

RIZIKA SPOJENÁ SE SAMOTNÝM OBCHODOVÁNÍM

Úpadek může být řešen buď likvidačním způsobem, tzv. konkurzním řízením, které probíhá zpravidla tak, že dojde ke zpeněžení veškerého majetku dlužníka a následně dojde k uspokojení pohledávek věřitelů, nebo sanačním způsobem, což znamená, že nedojde k likvidaci dlužníka. Sanačním způsobem řešení úpadku je reorganizace a oddlužení.

"Pokud se dostanete do úpadku, znamená to, že máte více než jednoho věřitele a peněžité závazky vůči nim po dobu delší než 30 dní po splatnosti a tyto závazky nejste schopni plnit."

ZPŮSOBY ELIMINACE RIZIKA

1. Pojištění

Pojištění je zřejmě ten nejzákladnější způsob, kterým můžete ochránit sebe a své podnikání. Existuje mnoho nabídek pojištění, stačí vám jen důkladný průzkum trhu, abyste našli to pravé na míru. Současně lze také vybírat z mnoha druhů pojištění. Můžete pojistit svůj majetek před ztrátou, poškozením nebo zničením živelnou událostí. Dalším klasickým typem je pojištění odpovědnosti. Toto pojištění vás ochrání v mnoha situacích, například před odpovědností za újmu způsobenou při podnikatelské činnosti (provozem, vadou výrobku apod.).

Dalším velmi užitečným typem pojištění je tzv. pojištění právní ochrany. Tento druh není příliš rozšířený. Spočívá v tom, že pojišťovna za vás v ujednaném rozsahu uhradí náklady spojené s uplatněním vašeho práva a současně vám pojišťovna poskytne služby s tím spojené.

2. Řetězení společností

Možnosti anonymního vlastnictví společností jsou dnes již značně omezené, ale stále můžete založit holdingovou strukturu vlastnictví akciových společností nebo společností s ručením omezeným.

Anonymity a ochrany můžete dosáhnout tak, že vlastníkem vaší společnosti bude jiná vaše společnost, která může mít sídlo například v zahraničí. Tímto způsobem lze řetězit společnosti třeba až do zemí, ve kterých pro vás bude podnikání nejvýhodnější.

ZPŮSOBY ELIMINACE RIZIKA

3. Smluvní úprava odpovědnosti

Jelikož systém soukromého práva se řídí především zásadou autonomie vůle a mnoho ustanovení je dispozitivních, což znamená, že se od nich lze odchýlit, můžete si ve smlouvě upravit téměř cokoliv. Takto lze vyloučit například zákonnou odpovědnost za vady a povinnost k náhradě újmy.

Nelze však vyloučit povinnost k náhradě újmy způsobené na přirozených právech člověka, nebo k újmě způsobené úmyslně nebo z hrubé nedbalosti. Stejně tak nelze jakkoliv vyloučit povinnost k náhradě škody ve smlouvě uzavírané se slabší stranou, tedy zejména se spotřebitelem. Smluvně vylučovat odpovědnost za škodu tak můžete pouze v závazcích vznikajících mezi vámi a jiným podnikatelem, pokud nebude mít jeden z vás postavení slabší strany.

Platí také to, že zdánlivá jsou všechna jednostranná prohlášení, kterými byste se chtěli zprostit povinnosti k náhradě škody vůči jiným osobám. Pokud například ze střechy vaší továrny v zimních měsících padá na zem sníh a led a vy dáte na roh domu ceduli s nápisem „Pozor, ze střechy padá sníh a led!“, nijak vás toto prohlášení učiněné vůči třetím osobám nezbatí povinnosti nahradit škodu, jestliže by takový sníh na někoho skutečně spadl. Toto prohlášení však může mít povahu tzv. varování před nebezpečím.

ZPŮSOBY ELIMINACE RIZIKA

4. Zajišťovací instituty v podnikání

Zajištění dluhu zlepší vaše postavení tím, že vám umožní uspokojení pohledávky z náhradního zdroje. Tedy pokud dlužník neplní, můžete se hojit z určité majetkové jistoty. Mezi nejtýpčtější zajišťovací instituty lze zařadit ručení, zástavní právo a finanční záruku. Užitečné však mohou být i jiné právní nástroje, jako výhrada vlastnického práva sjednaná při koupi věci nebo zákaz zcizení věci.

Od zajištění dluhu se odlišuje utvrzení dluhu, které výrazně posílí postavení věřitele a současně motivuje dlužníka ke splnění dluhu. Dluh se utvrzuje smluvní pokutou, kterou může věřitel požadovat v případě porušení smlouvy i v případě, že mu nevznikla žádná škoda. Druhý způsob utvrzení závazku je uznání dluhu. Pokud dlužník písemně svůj dluh uzná co do důvodu i výše, má se za to, že takto uznaný dluh trvá. Věřitel jej tedy může libovolně vymáhat bez nutnosti prokazování jeho existence a výše.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ AZ LEGAL

NAVŠTIVTE NÁŠ WEB
AZLEGAL.CZ

KONTAKTUJTE NÁS

+420 601 303 666
INFO@AZLEGAL.CZ